

MÜASİR BIBLIOQRAFİK FƏALİYYƏTİN TƏŞKİLİ, İNKİŞAFI VƏ TƏTBİQİ MƏSƏLƏLƏRİ

Müstəqillik illərində Azərbaycan Milli bibliografiyanın inkişafı məsələlərindən bəhs olunarkən birinci növbədə ölkənin sosial-iqtisadi həyatında baş verən dəyişikliklər və bunun ümumilikdə sənəd-kommunikasiyaları sistemində vasitəçi olan sosial institutlara, o cümlədən bibliografik fəaliyyətə təsirini müəyyənləşdirmək lazım gəlir. Elmi-tədqiqat işində qarşıya qoyulan əsas məqsəd də bununla bağlıdır. Məlumdur ki, bibliografik fəaliyyətin xüsusi təşkilati mənsubiyyəti və ona görə də sənəd kommunikasiyaları sistemində vasitəçi olan başqa sosial institutlarla bir sırada durmur, lakin onların nəzdində özünə köməkçi hesab edilən bibliografik funksiyasını həyata keçirir. Beləliklə sənəd kommunikasiyaları sistemində vasitəçilik funksiyasını yerinə yetirən bütün əsas sosial institutlarda aşağıda qeyd olunan iki səviyyəni fərqləndirmək olar: birinci bilavasitə sənədlə bağlı səviyyədir və bu səviyyədə sənədlər mühafizə olunur, istifadəçilərə çatdırılır. İkincisi isə birinci ilə müqayisədə köməkçi, yəni bibliografik səviyyədir. Bu səviyyədə sənədlər, mühafizə olunur və istifadəçilərə çatdırılır.

Bu köməkçi səviyyə və ya kontur sənəd kommunikasiyaları sistemində ictimai təcrübənin bibliografik fəaliyyət deyilən geniş fəaliyyət sahəsini yaradır. Bibliografik fəaliyyətin təşkilində, inkişafında və yayılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən mərkəzlərdən biri kitabxanalardır. Bibliografik informasiya mənbələrinin yaradılmasında, yayılmasında və bir sistem kimi formalaşmasında məhz kitabxanalarımız mühüm yer tutur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin «Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında» 20 aprel 2007-ci il tarixli sərəncamında Milli kitabxanalarımızın nailiyyətləri haqqında bəhs olunaraq deyilir: «Müasir Azərbaycan cəmiyyətinin informasiya təminatının həyata keçirilməsində ölkə kitabxanalarının tutduğu mühüm yer mədəniyyətin bu sahəsində informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun olaraq müasir texnologiyanın tətbiqini zəruri edir». Kitabxanalarımızın fəaliyyətində səmərəliliyin artırılmasında bibliografik informasiyanın əhəmiyyəti isə

danılmazdır. Ona görə də elmi-tədqiqat işinin həyata keçirilməsində əsas obyekt kimi kitabxanaların biblioqrafik nailiyyətləri nəzərə alınmışdır.

Cəmiyyətimizin həyatının bütün sahələrində kitabxana bir informasiya ocağı kimi mühüm rol oynayır. Ölkənin sosial-iqtisadi, mədəni inkişafında kitabxanaların, onların biblioqrafik fəaliyyətlərinin əhəmiyyəti getdikcə artır. İndi ölkəmizdə böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq elə kitabxana yoxdur ki, orada biblioqrafik iş aparılmasın və ya biblioqrafiyadan istifadə olunmasın. Kitabxanalarımız sözün əsl mənasında biblioqrafik fəaliyyətin təşkilati mərkəzlərindəndir, həm də biblioqrafik informasiyanın yayılması kanallarından biridir. 1976-cı ildən rayon kitabxanalarının mərkəzləşdirilməsi onların biblioqrafik fəaliyyəti üçün yaxşı şərait yaratmışdır. Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemində biblioqrafik fəaliyyət ikitərəfli xarakter daşıyır. Belə ki, Mərkəzi kitabxananın biblioqrafik fəaliyyətinin həcmi ilə filialların biblioqrafik işlərinin həcmi arasında xeyli fərq var. Məhz buna görə keçmiş sovet məkanında kitabxanalarda biblioqrafik işin təşkilini və gedişini nizamlayan rəsmi sənədə zərurət yaratmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, keçmiş ittifaqda biblioqrafik işin əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirən sənədin yaradılması haqqında qərar ilk dəfə 1980-ci ildə biblioqrafiya üzrə keçirilən ümumittifaq müşavirəsində qəbul edilmişdir. Lakin belə bir əsasnamənin yaradılması ilə əlaqədar qəti addım keçmiş SSRİ Ali Soveti Rəyasət heyətinin «SSRİ-də kitabxana işi haqqında əsasnamə»nin təsdiqindən sonra atılmışdır (13 mart 1964-cü il). 1987-ci il may ayının 18-də keçmiş SSRİ Mədəniyyət Nazirliyi yanında Dövlət İdarələrarası Kitabxana komissiyası tərəfindən «SSRİ-də kitabxanaların biblioqrafik işi haqqında əsasnamə» təsdiq olundu. Təbiidir ki, bu əsasnamənin layihəsi Sovet məkanının ən mühüm kitabxanaları tərəfindən işlənmişdir (2). Əsasnamə əsas hissədən və dörd əlavədən ibarət idi. Əsas hissə «Ümumi qaydalar» və «Biblioqrafik işin təşkili» adlanan iki bölmədən ibarət idi. Birinci bölmədən aydın olur ki, həmin sənəd kitabxana işi haqqında yuxarıda qeyd olunan «Əsasnamə» ilə əlaqədar işlənmişdir və kitabxana-biblioqrafiya təcrübəsinin əsas nailiyyətləri nəzərə alınmışdır. Daha sonra isə biblioqrafik işin biblioqrafiyalaşdırma və biblioqrafik xidmət kimi proseslərinin əsas məqsədlərinin şərhini verilir, kitabxana biblioqrafiyasının səciyyəvi xüsusiyyətləri aydınlaşdırılır. «Biblioqrafik işin təşkili» adlanan ikinci bölmədə isə müxtəlif səviyyəli kitabxanaların biblioqrafik işlərinin, biblioqrafik fəaliyyətlərinin vahidsisteminin formalaşmasının təşkilati əsaslarının ümumiləşdirilməsi əks olunur. Biblioqrafik iş müxtəlif növ kitabxanaların əsas fəaliyyət sahələrindəndir və kitabxanaların xidmət etdiyi ərazinin sosial-iqtisadi problemlərilə əlaqədar tələblərə uyğun gəlməlidir.

Haqqında bəhs olunan bölmədə diqqəti cəlb edən əsas məsələlərdən biri də təşkilati məsələ ilə əlaqədardır və bununla biblioqrafik fəaliyyətin kitabxanaya

görə əsas istiqamətləri konkretləşdirilir. Bu bölmənin əsas hesab edilən 2-ci, 3-cü maddələrində kitabxana işi haqqında əsasnamənin 4,5,10,14-cü maddələri nəzərə alınmışdır. Qeyd olunan maddələrdə o dövrdə kitabxana işinin təşkilatı prinsipləri, kitabxana işinə rəhbərlik, vahid kitabxana sistemi, bu sistemin təşkili, inkişafı və fəaliyyətinin əsasları və s. təsbit olunur. 2,3-cü maddədə kitabxanaların bibliografik fəaliyyətlərində 4 istiqaməti fərqləndirilmişdir.

Birinci istiqamət bibliografik işin planlaşdırılması ilə əlaqədardır. Burada göstərilir ki, planlaşdırmanın əsasında yerli şərait durmalıdır, yəni yerli istifadəçilərin ehtiyaclarına əsaslanılmalıdır.

Bibliografik fəaliyyətin planlı inkişafı ölkəmizdə kitabxana işinin inkişafının əsas istiqamətlərinə də uyğun gəlməlidir. Keçmiş Dövlət Elmi-Texniki Məlumat sistemində kitabxanaların planı həmin komitənin tərəfindən müvafiq qaydada razılaşdırılırdı: Kitabxanaların bibliografik işlərinin uçotu Dövlət Statistika Komitəsinin uçot forması, dövlət standartları.

İkinci istiqamət bibliografik işin mərkəzləşmiş qaydada idarə olunması ilə bağlı idi. Mərkəzləşdirilmiş idarəetmə və metodiki mərkəz rolunu oynayan kitabxanaları fəaliyyət sahələrinə görə konkretləşdirilməklə onların funksiyaları müəyyənləşdirilir.

Kitabxanaların bibliografik fəaliyyətinə rəhbərliyi və idarələrarası əlaqələndirilməsinə Dövlət İdarələrarası Kitabxana Komissiyası nəzarət edirdi. Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda da mövcud olan İdarələrarası Kitabxana Komissiyası və onun nəzdində mövcud olan daimi bibliografiya bölməsi fəaliyyət göstərirdi.

Əsasnamədə yerli mədəniyyət orqanlarının bibliografik fəaliyyətin vəziyyətinə görə müstəqilliklərlə bərabər məsuliyyətləri də artırılmışdır. Metodiki mərkəz olan kitabxanaların bibliografik fəaliyyətə rəhbərlik sahəsində funksiyalarının genişlənməsi həmin kitabxanaların qarşısında duran vəzifələrin, onların iş formalarının dəyişdirilməsini nəzərdə tutur.

Əsasnamənin IV əlavəsində metodiki mərkəz əhəmiyyətli kitabxanaların bibliografik işə rəhbərlik sahəsində funksiyalarının genişlənməsi həmin kitabxanaların qarşısında duran vəzifələrin, onların iş formalarının dəyişdirilməsini nəzərdə tutur. Məsələn, Respublika, diyar və vilayət universal elmi kitabxanaları yerlərdə bibliografik vəsaitlərin hazırlanması və bibliografik xidmət planlarının idarələrarası əlaqələndirilməsinə və yerinə yetirilməsinə nəzarət etməli, kitabxanaların bibliografik fəaliyyətlərinin əsas istiqamətləri üzrə ümumi və idarələrarası xarakterli proqnozlaşdırıcı, normativ və hüquqi sənədlərin hazırlanmasına nəzarət edir.

Azərbaycanda bibliografik fəaliyyətin əsas mərkəzlərindən bəhs edilərkən bibliografiyanın dövrünə görə və sosial istiqamətinə görə fərqləndirilməsini nəzərə almaq lazımdır. Məlumdur ki, bu baxımdan bibliografiya ümumi və xüsusi sahələrə ayrılır. Beləliklə respublikamızda XX əsrin 80-90-cı illərində

bibliografik fəaliyyətin formalaşmış təşkilati vəziyyətini aşağıda qeyd olunduğu kimi təsəvvür etmək olar.

Ümumi bibliografiyanın mühüm mərkəzləri silsiləsinə Respublika Dövlət Kitab Palatası, M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası, Naxçıvan MR Respublika Kitabxanasını daxil etmək olar. Bakı şəhər mərkəzi kitabxanası, Sabir adına Bakı şəhər kitabxanasını, Həmçinin Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir mərkəzi şəhər kitabxanaları da bu qəbildən olan kitabxanalardır.Ərazi əlamətinə görə Kitab Palatası və M.F.Axundov adına Azərbaycan Respublika Dövlət kitabxanası(İndi Milli) respublika miqyaslı, başqa adları çəkilən kitabxanalar isə məhəlli səviyyəli altsistemlərdir.

AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası da ümumi mərkəzlərdən hesab oluna bilər.Belə ki, bu kitabxana ümumiləşdirici və yekunlaşdırıcı əhəmiyyətli retrospektiv bibliografik informasiya mənbələri hazırlayır və ictimaiyyətin istifadəsinə təqdim edir, lakin heç də çap əsərlərinin bütün tiplərini və nəşr növlərini birdəfəlik əhatə etmir. Bir qayda olaraq bu bibliografik informasiya mənbələrində elmi ədəbiyyatı, bir müəssisənin nəşrlərini əks etdirir, elmi tədqiqatçılar və mütəxəssislər üçün nəzərdə tutulurlar, beləliklə də, xüsusi bibliografik informasiya mənbəyi əhəmiyyətini kəsb edirlər.Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanası, ali məktəb kitabxanaları, F.B.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər kitabxanası respublika səviyyəli çoxsahəli altsistemlərin mühüm tərkib hissəsidir. Buraya təbiidir ki, 1958-ci ildən fəaliyyət göstərən Azərbaycan Elmi Tədqiqat, Elmi Texniki Məlumat və Texniki İqtisadi Tədqiqat İnstitutunu da daxil etmək lazımdır.

Respublika səviyyəli sahəvi altsəviyyəli müəssisələrə ilk növbədə Respublika Elmi Texniki Kitabxanasını, Respublika Elmi Tibb Kitabxanasını, Respublika Elmi Kənd Təsərrüfatı Kitabxanası, Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanasını aid etmək lazımdır.

Respublikanın Mərkəzləşmiş kitabxana sistemləri, necə deyirlər, aşağı səviyyəli altsistemlər qrupunu təşkil edirlər və onlar əsasən özlərindən yuxarıda duran sistemlər tərəfindən yaradılan bibliografik informasiya mənbələrini istifadəçilərə çatdırmaqla məşğul olurlar.

Ümumi bibliografiya mərkəzlərindən əsası olan Respublika Dövlət Kitab Palatası funksional-məqsəd və xronoloji əlamətə görə iki istiqamətli bibliografik mənbələr yaradır.Bunlardan birincisi və ən əsası cari, ikincisi isə qismən də olsa retrospektiv bibliografik informasiya mənbələridir.Belə ki, palata respublika ərazisində yeni çıxan çap əsərlərinin müxtəlif növlərinin, o cümlədən kitabların, dövrü mətbuat materiallarının qeydini aparır, həm də özünün müxtəlif nəşrləri-dövlət bibliografiyası orqanları («Azərbaycan mətbuat salnaməsi», «Birillik Azərbaycan kitabıyyatı» və çap kartoçkalrı) vasitəsilə cari bibliografik informasiyanı həyata keçirir və yeri gəldikcə keçmiş

nəşrləri meydana çıxarmaqla və onların retrospektiv axtarışında əhəmiyyətli olan biblioqrafik nəşrlərin buraxılışında bilavasitə iştirak edir. Onun cari nəşrləri əks etdirdikləri ədəbiyyatı nəşrlərinə görə differensasiyalaşdırmalarına, məzmun universallıqlarına, həm də statistik məlumat vermələrinə görə fərqlənirlər. Palatanın nəşr etdirdiyi retrospektiv göstəricilər biblioqrafiyalaşdırmanın bilavasitə obyektlərinin məzmun əlamətləri nəzərə alınmaqla iki qrupda ümumiləşdirilə bilər. Universal çoxcildli («Azərbaycan kitabı») və ədəbiyyatşünaslıq materiallarına, bədii ədəbiyyata həsr olunmuş sahəvi vəsaitlər.

M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Kitabxanası (İndi Milli Kitabxana) da ümumi biblioqrafik informasiya mənbələrinin yaradılmasında və nəşrində iştirak edir. Məsələn, «Azərbaycan kitabı» adlı repertuar tipli göstəricinin 1-ci cildi kitabxananın qocaman əməkdaşı Ə.Əliyev tərəfindən tərtib olunmuşdur. Kitabxana 1968-ci ildə Respublika Elmi Texniki Kitabxanası ilə şərikli respublika kitabxanalarına daxil olan xarici mətbuatın toplu kataloqunu illik şəkildə çap etdirir. Azərbaycan EA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası da ümumi biblioqrafik informasiya mənbələrinin yaradılmasına və nəşrinə təşəbbüs edir. «Azərbaycan dövrü mətbuatı (1920-1970)» onun yaradıcılığının məhsuludur.

M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının biblioqrafik fəaliyyətini tarixən nəzərdən keçirsək onun biblioqrafik fəaliyyəti çoxsahəliliyinə görə fərqlənir. O, respublikamızda tövsiyə biblioqrafiyasının həm əməli, həm də metodiki mərkəzidir. Mədəniyyət və incəsənət sahələri üzrə cari biblioqrafik informasiyanı həyata keçirir. Respublika Elmi-Kənd Təsərrüfatı kitabxanası ilə şərikli, həm də müstəqil olaraq kənd təsərrüfatına dair yeni ədəbiyyatın operativ biblioqrafik informasiyanı həyata keçirir. Elmi-köməkçi xarakterli retrospektiv mənbələr də hazırlayıb çapdan buraxır.

F.B.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası müvafiq olaraq uşaq və gənclərin maraqlarına uyğun olan, onların ümumi peşə və şəxsi təhsillərinə, Milli-mənəvi və əmək tərbiyəsinə təsir etmək məqsədi güdən biblioqrafik informasiya mənbələri sistemini formalaşdırmağa ciddi səy göstərir.

Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanası öz profilinə uyğun müxtəlif mövzularda biblioqrafik informasiya nəşrini planlaşdırır və həyata keçirir.

Azərbaycan Elmi Tədqiqat, Elmi-Texniki Məlumat və Texniki İqtisadi Tədqiqat institutu da respublikamızda biblioqrafik fəaliyyətin inkişafında özünəməxsus yer tutur və bu proseslərdə EHM-dən istifadənin ilk təşəbbüskarlarındanır. Mübaliğəsiz qeyd etmək olar ki, respublikanın xüsusi elmi kitabxanalarının elmin, mədəniyyətin və istehsalın ayrı-ayrı sahələrinin biblioqrafik informasiya təminatına xüsusi təsir göstərirlər.

Müasir elmin və texnikanın inkişafına xas differensiasiya və inteqrasiya prosesləri biblioqrafik fəaliyyətə də öz təsirini göstərir. Elmin daha dar sahələrə ayrılması, idarəetmə, istehsalat və xidmət sahələrinin ixtisaslaşması biblioqrafik fəaliyyətin ayrı-ayrı istiqamətlərinin formalaşmasında da hiss olunur.

Azərbaycan Respublikasının 1991-ci ilin oktyabr ayında yenidən öz müstəqilliyini əldə etməsi ölkədə kitabxana işinin və biblioqrafik fəaliyyətin təşkilində, inkişafında da yeni mərhələnin başlanmasına da səbəb oldu. İctimai quruluşun dəyişməsi, Milli ənənələrimizə qayıdış sənəd-informasiya sistemində məzmun dəyişikliyinə, sənəd fondunda keyfiyyət dəyişikliyinə aparılmasını, fondun yeni milli və dünya mənəvi dəyərlərini obyektiv, real faktlarla işıqlandıran sənədlərlə zənginləşdirilməsini zəruriləşdirdi. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının açıq bazar iqtisadiyyatı yolunu seçməsi cəmiyyət üzvlərinin şüurunda da böyük dəyişiklik yaratdı və bununla onların informasiya tələbatlarında yeni istiqamətlərin baş verməsinə və formalaşmasına səbəb oldu. Təbiidir ki, bütün bunlar biblioqrafik fəaliyyətin qarşısında yeni daha mürəkkəb vəzifələr qoyur. Birinci ümumi vəzifə sənəd informasiyasının təşkilinə və həyata keçirilməsinə tamamilə yeni mövqedən yanaşmaq, xalqımızın beynəlxalq standartlara cavab verəcək səviyyədə informasiyalaşdırılmasına təsir göstərə bilən mütərəqqi yolları müəyyənləşdirmək, yeni informasiya texnologiyasından hərtərəfli istifadəyə nail olmaq lazımdır.

Azərbaycan Respublikasının müstəqillik əldə etməsindən sonra Milli biblioqrafik fəaliyyətin təşkilati mənsubiyyətində və inkişafında bəzi yeni xüsusiyyətlər və istiqamətlər nəzərə çarpır. Bəzi obyektiv və subyektiv səbəblər üzündən keçid dövrünü yaşayan respublikamızda biblioqrafik fəaliyyətin milli və bəşəri-mənəvi dəyərlərə əsaslanan müsbət nəticələrlə yanaşı, çox ciddi çatışmazlıqlar da özünü göstərməkdədir. Bu başlıca beynəlxalq elmimizin inkişafı üçün lazım olan biblioqrafik informasiya əlaqələrinin zəifləməsi ilə əlaqədardır. Məsələn Keçmiş Ümumittifaq Elmi və Texniki İnformasiya İnstitutunun 130 ölkənin 66 dildə çap olunan elmi ədəbiyyatını əhatə edən (1, S.162) referativ jurnalları xeyli müddət mühüm kitabxanaları və başqa informasiya orqanları tərəfindən alınmaması elmi tədqiqatçıları və mütəxəssisləri biblioqrafik informasiya təminatı baxımından çətin vəziyyətdə qoymuşdur. Keçid dövrü cari biblioqrafik informasiyanın mütəşəkkilliyinə də mənfi təsir göstərmişdir. Bu, Respublika Dövlət Kitab Palatasının 1991-ci ildə cari biblioqrafik informasiya üçün əhəmiyyətli olan «Azərbaycan Mətbuat Salməsi», «Birillik Azərbaycan kitabıyyatı», «Çap kartoçkaları» kimi nəşrlərinin dayandırılması ilə bağlıdır. Bununla Azərbaycan Respublikasının ərazisində meydana gələn kitabların və digər mətbu nəşrlərin qeydə alınması və onların haqqında ardıcıl, sistemli və etibarlı biblioqrafik informasiya verilməsi

acınacaq vəziyyətə düşür. Belə bir vəziyyət biblioqrafik informasiya sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığımıza da mənfi təsir göstərir.

Kiatb Palatasının səlahiyyətləri M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasına verilmişdir. Kitabxananın palataya məxsus funksiyalarının müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi üçün əsas şərtlərdən biri məcburi nüsxə sistemi ilə bağlıdır və bu məsələ dövlət səviyyəsində həll olunmalıdır. Əks halda Azərbaycan çap əsərlərinin səpələnməsində pərakəndəlik hökm sürəcək, kitabxanalara düşməyəcək, heç yerdə qeydə alınmayacaq və gələcək üçün izi qalmayan itkiyə çevriləcək.

Ümumi retrospektiv biblioqrafiya sahəsində uğursuzluq davam edir. «Azərbaycan kitabı» kimi çox faydalı repertuar tipli göstəricinin nəşri yarımçıq qalmaqla davam edir.

AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasını bu mühüm elmi müəssisənin nəşrlərini əks etdirən biblioqrafik göstəricinin nəşrində də ardıcılıq pozulmuşdur, illiklərin nəşri xüsusilə gecikdirilir. Məsələn 1982-ci ilin nəşrlərini əhatə edən illik 1990-cı, 1986-cı ilin nəşrlərini əhatə edən illik 1991-ci ildə işıq üzü görmüşdür.

Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev «Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında» 20 aprel 2007-ci il tarixli sərəncamında Milli kitabxanalarımızın nailiyyətləri haqqında söylənilən fikirlər kitabxanaların cəmiyyətimizin informasiyalaşdırılmasında nə qədər böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini təsdiqləyir. Sərəncamda deyilir: «Müasir Azərbaycan cəmiyyətinin informasiya təminatının həyata keçirilməsində ölkə kitabxanalarının tutduğu mühüm yer mədəniyyətin bu sahəsində informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun olaraq müasir texnologiyaların tətbiqini zəruri edir» (3, S.1).

Ölkənin bütün kitabxana şəbəkələri bunu nəzərə almalı, ümumi, sahəvi və bələdiyyə kitabxanaları öz profillərinə uyğun sənədləri əks etdirən, xidmət etdikləri informasiya istifadəçiləri üçün maraqlı olan biblioqrafik informasiya nəşrlərini və elektron biblioqrafik məlumat bazalarını yaratmalıdırlar.

Biblioqrafik fəaliyyəti həyata keçirən müəssisələrin, o cümlədən kitabxanaların qarşısında bu sahədə duran vəzifələri, əsasən, belə ümumiləşdirmək olar:

1. Ölkə ictimaiyyətinin informasiya ehtiyaclarını hərtərəfli öyrənmək, onların kompleks biblioqrafik təminatını gücləndirmək və onu müstəqilliyimizin tələblərinə uyğun beynəlxalq standartlar səviyyəsinə qaldırmaq.

2. Bütün səviyyələrdə (ümumi, xüsusi, universal, sahəvi, ölkə, məhəlli) səmərəli biblioqrafik informasiya xidmətinin həyata keçirilməsinə nail olunmasında biblioqrafik proseslərin kompüterləşdirilməsinin əsas amil

olduğunu nəzərə alaraq kitabxanaların və başqa müasir müəssisələrin kompüter təchizatı.

3. Bibliografik fəaliyyətin ayrı-ayrı istiqamətlərində məqsədyönlülük.

ƏDƏBİYYAT:

1. Коршунов О.П. Библиографоведение. Общий курс: Учебник. - М.: Издательство, «Книжная палата», 1990.

2. Для науки и практики// Сов. библиогр.-1987.-№6.-С.27.

3.«Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında» Azərbaycan Respublikası prezidentinin sərəncamı//Azərbaycan qəzeti.-2007.-21 aprel.

З.Г.АЛИЕВ

ОРГАНИЗАЦИЯ, РАЗВИТИЯ, ПРЕКЛАДНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ БИБЛИОГРАФИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

РЕЗЮМЕ

В статье освещаются отдельные вопросы, связанные с развитием азербайджанской национальной библиографии в годы независимости. Здесь обосновывается значение библиографической информации в деятельности наших библиотек.

Z.H.ALIEV

ORGANIZATION, DEVELOPMENT AND APPLIED QUESTIONS OF BIBLIOGRAPHIC ACTIVITY

SUMMARY

In the article were described particular questions on development of Azerbaijan national bibliography during independence. There was also argued importance bibliographic information for library activity.

